

Nr 16

Av herrar **Holmberg** och **Petersson** i Gäddvik, om förläggning av LKAB:s huvudkontor till Norrbotten.

(Lika lydande med motion nr 15 i Första kammaren)

I debatten med anledning av Kungl. Maj:ts proposition år 1956 angående statens övertagande av aktiemajoriteten i LKAB intog frågan om placeringen av LKAB:s huvudkontor en framskjuten plats. Motioner med hemställan om en förläggning av huvudkontoret till Norrbottens län väcktes av representanter för samtliga partier i riksdagen, enär regeringspropositionen innehöll förslag om huvudkontorets placering i Stockholm.

I sitt utlåtande 1956:155 anslöt sig statsutskottets majoritet i fråga om huvudkontorets förläggning till regeringens förslag. I utskottets utlåtande erkändes att åtskilliga av de i motionerna anförda synpunkterna, särskilt de lokaliseringspolitiska, talade till förmån för en förläggning av LKAB:s huvudkontor till Norrbottens län. Med hänsyn till att försäljningsbolaget skulle vara lokaliserat till Stockholm ansåg utskottet emellertid "i nuvarande läge" övervägande skäl tala för en förläggning till Stockholm.

Redan i utskottets skrivning på denna punkt framgår att det från utskottets sida var fråga om en mera kortsiktig bedömning.

Till utskottsutlåtandet fogades reservationer för huvudkontorets förläggning till Norrbotten.

Vid utskottsutlåtandets behandling i riksdagen bifölls majoritetsförslaget med ett tillägg som föreslagits i en av reservationerna. Tillägget hade följande lydelse: "Skulle emellertid erfarenheten visa att en förflyttning av huvudkontoret till Norrbottens län kan verkställas utan nackdelar för bolaget, bör frågan härom upptagas till förnyad prövning."

Ytterligare kan här återges vad som i motioner från vårt parti år 1956 anfördes i frågan (I:590, II:781): "Konstruktionen av samarbetet mellan LKAB och TGO innebär att det vid sidan av LKAB skall bildas ett försäljningsbolag, som för såväl TGO som LKAB skall handha de löpande uppgifterna i fråga om malmförsäljningen. På försäljningsbolaget torde i främsta rummet ankomma att bevaka marknaden, att hålla kontakter såväl med malmköparna som med de utländska dotterbolagen och att i övrigt företräda säljarintressena. Så långt ifrån att försäljningsbolagets belägenhet i Stockholm — vilket i och för sig är uppenbart nödvändigt — skulle vara ett skäl för att förlägga även LKAB:s huvudkontor dit, såsom i propositionen hävdas, kan det tvärtom sägas att genom det självständiga försäljningsbolagets

tillkomst de enda väsentliga skälen, de försäljningstekniska, för att förlägga LKAB:s huvudkontor till huvudstaden blivit undanröjda. I allt väsentligt torde nämligen behovet av direkta kontakter i huvudstaden kunna hänföras till försäljningsfrågornas riktiga handhavande, och från dessa uppgifter har LKAB:s huvudorganisation genom den valda lösningen blivit befriad. För LKAB:s blivande huvudkontor torde helt andra uppgifter vara de väsentliga, nämligen att ordna produktionen och transportererna så effektivt som möjligt, att därvid hålla en fortgående kontakt med myndigheter och enskilda i de av produktionen närmast berörda delarna av landet och att i övrigt följa vad som tilldrager sig på arbetsplatserna och i de kommuner där dessa ligger. Övervägande skäl synes oss därför tala för att det nya malmbolaget får sitt huvudkontor förlagt till Norrbotten, vilket ju också medför att Norrbottens län och de närmast berörda kommunerna får ett större och säkrare skatteunderlag, något som mot bakgrund av kommunalskatternas relativa höjd i detta län är särskilt väl motiverat.”

Samtliga de argument som redovisades för en förflyttning av LKAB:s huvudkontor till Norrbotten kvarstår i dag — fjorton år efteråt — med oförminskad styrka. Det har också tillkommit en rad ytterligare starka skäl, som vi vill beteckna som avgörande för en omprövning av huvudkontorsplaceringen.

Vi vill hänvisa såväl till den Näslundska lokaliseringsutredningen (SOU 1963:58 och 63) som till delbetänkandet avgivet av 1968 års lokaliseringsutredning (SOU 1969:49) och de i dessa utredningar redovisade starka skälen för en aktiv lokaliseringspolitik. Ytterligare stöd för en förflyttning av LKAB:s huvudkontor till Norrbotten finner vi i den Eckerbergiska lokaliseringsutredningen (SOU 1963:69). I denna utredning påpekas att LKAB i skrivelser till utredningen lagt mindre vikt vid huvudkontorets samarbete med lokalförvaltningarna i Norrbotten. Utredningen anser i motsats till LKAB:s ledning att huvudkontorets förläggning i anslutning till en stor produktionsenhet innebär fördelar från ekonomiska och administrativa synpunkter.

En rad exempel från enskilda företag, som med framgång flyttat sina huvudkontor från Stockholm till sina huvudproduktionsområden, kan också anföras.

Tillkomsten av det statliga förvaltningsbolaget ger enligt vår mening ytterligare argument för att LKAB:s huvudkontor förläggs till det län där LKAB har hela sin produktion koncentrerad. I målsättningen för det statliga förvaltningsbolaget framhålls bl. a. att förvaltningsbolaget har till uppgift att fastställa mer preciserade mål för de i bolaget ingående företagen och att de statliga företagen samtidigt bör ta särskilt ansvar för samhällsintresset vid val mellan olika lokaliseringsalternativ. Många vittnesbörd tyder även på att den från många synpunkter beklagliga konflikt som uppstod vid LKAB:s anläggningar i Norrbotten i december 1969 icke blivit så svårartad om LKAB:s centrala ledning varit förlagd till Norrbotten.

De för några dagar sedan redovisade befolkningssiffrorna för Norrbottens län understryker på ett djupt allvarligt sätt vikten av lokaliseringspolitiska åtgärder, både stora och mindre. Utvecklingen när det gäller Norrbottenskommunernas skattekraft ger anledning till stor oro. Det är icke möjligt att ange storleken av de belopp som

skulle komma Norrbottenskommunerna till godo genom en lokalisering av LKAB:s huvudkontor till länet. Det beror bl. a. på hur stor LKAB:s beskattningsbara årsvinst är, på storleken av huvudkontorsandelen och den kommunala skatteutjämnings framtida konstruktion. Stort samband föreligger även med utformningen av malmfraktavtalet. Men under alla förhållanden gäller det icke obetydliga belopp som årligen skulle tillföras det län där produktionen sker. Det skulle också få en avsevärd psykologisk effekt för Norrbotten om länets största och mest vinstgivande företag flyttade sitt huvudkontor till produktionslänet — och inte till det nya kontorshus som är under byggnad i Stockholm, ett kontorshus som säkerligen ändock behövs för den oupphörigen växande statliga administrationen i Stockholm.

För oss framstår det som orimligt att ett samhällsägt — mycket vinstgivande — företag med ca 6 000 anställda i Norrbotten och mindre än 100 anställda i Stockholm flyttar till ett nytt huvudkontor i Stockholm. Hur stämmer det med regeringens alla uttalanden om aktiv lokaliseringspolitik och den speciella omsorg regeringen säger sig ha om Norrbotten, länet med mest statligt ägande och landets högsta arbetslöshetssiffror?

Under hänvisning till ovanstående redogörelse för ärendets tidigare handläggning och med stöd av ovan anförda nya motiveringar anser vi nu tiden vara inne att ta upp frågan om placeringen av LKAB:s huvudkontor till förnyad prövning i enlighet med det tillägg till utskottsutlåtandet som antogs av riksdagen den 28 maj 1956. En sådan förflyttning skulle enligt vår bestämda uppfattning medföra betydande fördelar — administrativt, ekonomiskt, samarbetsmässigt och inte minst psykologiskt — för både företaget och ägaren. Det skulle därjämte vara en icke oväsentlig lokaliseringspolitisk åtgärd till förmån för landets mest arbetslöshetsdrabbade län, Norrbotten.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att LKAB:s huvudkontor skall flyttas från Stockholm till Norrbottens län.

Stockholm den 14 januari 1970

Yngve Holmberg (m)

Per Petersson (m)

i Gäddvik
